

'De clan die zich boven de wet verheven voelt: mijn streek is ook groot geworden dankzij de cultuur van het zwartwerk'

De gouverneur van Oost-Vlaanderen, **ANDRE DENYS**, herkent de jaren zestig-zeventig in de tv-serie 'Het goddelijke monster' (in Humo).

VAN FEDERATIE NAAR CONFEDERATIE

Het jongste communautair akkoord is onmiskenbaar positief voor de Franstalige partijen, zegt **PASCAL DELWIT**. Maar het houdt ook de verplichting in om de economische ontwikkeling van Wallonië te verdiepen.

Wallonië moet hand aan de ploeg slaan

PASCAL DELWIT

Wie? Politicoloog aan Cevipol, het studiecentrum van het politieke leven (ULB).

Wat? De staatshervorming brengt een voorzichtige verschuiving van het zwaartepunt van de federale staat naar de deelstaten.

Waarom? Gemeenschappen en gewesten krijgen een niet te verwaarlozen fiscale autonomie.

Met uitzondering van het FDF, dat zich nog niet over de grond van de zaak heeft uitgesproken, zijn de Franstalige partijen ingenomen met het akkoord over de bijzondere financieringswet dat afgelopen vrijdag is bereikt. De Franstalige partijen beschouwen vier elementen als bijzonder positief.

Het eerste is het bereikte evenwicht tussen het verlangen om enerzijds een aantal prerogatieven van het federale bestuursniveau te behouden en anderzijds het zwaartepunt naar de gewesten en de gemeenschappen te verschuiven. Een niet te verwaarlozen fiscale autonomie gaat samen met de garantie dat de federale staat voor het beheer van zijn fiscaliteit en zijn taken niet zal afhangen van de gewesten.

Het tweede is het programma voor de herfinanciering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In feite is dit geen echt communautair twistpunt, want in de verkiezingen van 2010 vroegen sommige Franstalige partijen er niet om, terwijl sommige Nederlandstalige partijen en vooral Open VLD dat wel deden.

Europese hoofdstad

De combinatie van de perverse effecten van de bijzondere financieringswet op de Brusselse financiën en de taken van Brussel als economische, institutionele en Europese hoofdstad heeft een aanpassing noodzakelijk gemaakt. Als die aanpassingen er niet was gekomen, zouden de overheidsfinanciën van het Brussels Gewest uitzichtloos zijn. Vooral de *Parti Socialiste* heeft daar in de besprekingen een kernpunt van gemaakt.

Ten derde beschouwen de Franstaligen de nieuwe berekeningsmethode voor de financiering van de gemeenschappen, die op de behoeften gebaseerd is (met name het aantal leerlingen en senioren), als een vooruitgang tegenover het Lambermontakkoord van 2001. Ze vinden dat deze perspectieven opent voor de Franse Gemeenschap.

Ten slotte voorkomt de geleidelijke afbouw (*phasing out*) over een periode van 10 jaar dat een gewest bruusk door de nieuwe financieringswet gestraft wordt.

De herziening van de bijzondere financieringswet schept natuurlijk een aantal uitdagingen voor de Franstaligen. De berekeningsbasis voor de financiering van de gewesten

valt vrij voordelig uit voor Vlaanderen. En hoewel er een solidariteitsmechanisme blijft bestaan, voert men nu een drempel in, om een van de perverse gevolgen van de huidige bijzondere financieringswet te vermijden. Dat is wel degelijk de bedoeling van het inhaalmechanisme dat centraal staat in het nieuwe systeem.

De vooruitzichten lijken niet slecht, maar het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk

Voor de taken van Brussel als economische, institutionele en Europese hoofdstad was extra geld nodig

Gewest hebben veel werk voor de boeg.

Men kan de fiscale autonomie als een opportuniteit of als een dreiging beschouwen, ook al blijft het progressieve karakter van de belasting in grote lijnen behouden.

Fiscale concurrentie

De verdeelsleutel voor de personenbelasting op grond van de woonplaats, zou perverse gevolgen kunnen hebben als er een echte fiscale concurrentie tussen de gewesten zou ontstaan. Dat valt niet volledig uit te sluiten, maar het behoud van de progressiviteit van de belasting en het principe van de 'federale loyaliteit' zouden de verleiding om te concurreren moeten afremmen.

Uiteindelijk is de evaluatie positief voor de Franstalige partijen die aan de onderhandelingstafel zitten. Maar ze houdt verplichtingen in. Ze dwingt de partijen om de economische ontwikkeling van Wallonië te bevorderen en te verdiepen.

Brussel is een ander geval. De hoofdstad is de locomotief van de economie en de belangrijkste bron van werkgelegenheid van het land, maar de gewestelijke overheid zal er voor moeten instaan dat die situatie brede sectoren van de Brusselse bevolking ten goede komt.

Het Brusselse Gewest krijgt meer geld om zijn opdrachten als Europese hoofdstad te vervullen. © pn